

Funkcjonowanie przedsiębiorstw

Podstawy funkcjonowania przedsiębiorstw

Damian Dębski
Paweł Dębski

Kwalifikacja A.35.1

Podręcznik do nauki zawodu

TECHNIK EKONOMISTA

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia w zawodach na podstawie opinii rzeczoznawców: **mgr Agnieszki Pukowskiej, mgr Wioletty Bień, mgr Aleksandry Grobelnej**.
Typ szkoły: technikum.

Zawód: **technik ekonomista**.

Kwalifikacja: **A. 35. Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji**.

Część kwalifikacji: **1. Organizowanie działalności gospodarczej i obliczanie podatków**.

Rok dopuszczenia: **2013**.

Podręcznik dotowany przez Ministra Edukacji Narodowej.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o.
Warszawa 2013

Wydanie I

ISBN 978-83-02-13596-5

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Barbara Jaworska** (redaktor koordynator),

Julia Konkołowicz-Pniewska (redaktor merytoryczny),

Agnieszka Wiąckowska (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. angielski),

Magdalena Wessel-Zasadzka (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. niemiecki)

Konsultacje: **mgr Ewa Kawczyńska-Kiełbasa**

Redakcja językowa: **Jolanta Gomółka, Hanna Kus**

Redakcja techniczna: **Maria Dylewska**

Projekt okładki: **Katarzyna Trzuszczowska**

Fotografia na okładce: **FotoBug11/Shutterstock.com**

Fotoedycja: **Agata Bażyńska**

Skład i łamanie: *JKP studio*

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96

Tel.: 22 576 25 00

Infolinia: 801 220 555

www.wsip.pl

Druk i oprawa: CGS Drukarnia Sp. z o.o.

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

1. Zadania przedsiębiorców, instytucji finansowych, organów administracji rządowej i samorządowej

1.1.	Charakterystyka działalności gospodarczej	8
1.2.	Przedsiębiorca i jego cechy	12
1.3.	Przedsiębiorstwo i jego otoczenie	16
1.4.	Rola państwa w rozwoju przedsiębiorczości	19
1.5.	Rola państwa w ochronie własności i umów	23
1.5.1.	Ochrona własności	23
1.5.2.	Ochrona umów	25
1.5.3.	Aparat kontroli państwowej	27
1.6.	System ochrony konkurencji	31
1.7.	Pomoc publiczna	35
1.8.	Rola organów administracji samorządu terytorialnego	40
1.9.	Rola i zadania KRS i rejestru podmiotów gospodarczych	43
1.10.	Instytucje kontroli finansowej	47
1.10.1.	Ministerstwo Finansów	47
1.10.2.	Narodowy Bank Polski	48
1.10.3.	Komisja Nadzoru Finansowego	50

2. Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorców

2.1.	Klasyfikacja podmiotów gospodarczych	56
2.2.	Formy własności przedsiębiorstw	62
2.2.1.	Przedsiębiorstwa prywatne	62
2.2.2.	Przedsiębiorstwa komunalne	64
2.2.3.	Przedsiębiorstwa państwowe	65
2.3.	Spółki	67
2.3.1.	Spółka prawa cywilnego	67
2.3.2.	Spółki handlowe	67
2.4.	Formy współpracy i powiązań przedsiębiorstw	74
2.5.	Znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw	80

3. Marketing i strategie marketingowe

3.1.	Istota marketingu	86
3.1.1.	Pojęcie i instrumenty marketingu	86
3.1.2.	Postępowanie konsumentów na rynku	87
3.1.3.	Segmentacja rynku	89
3.1.4.	Badania marketingowe	91
3.1.5.	Organizacja marketingu w podmiocie gospodarczym	96
3.1.6.	Marketing mix	97
3.2.	Działania związane z produktem	99
3.2.1.	Produkt	99
3.2.2.	Znak firmowy	102
3.3.	Działania związane z dystrybucją	105
3.3.1.	Pojęcie dystrybucji	105
3.3.2.	Wybór kanałów dystrybucji	106
3.3.3.	Przebiegi towarów	108
3.4.	Działania związane z ceną	111
3.4.1.	Cena i jej kształtowanie	111
3.4.2.	Opusty	112

3.5.	Komunikowanie się przedsiębiorstwa z nabywcami	115
3.5.1.	Sprzedaż osobista	115
3.5.2.	Promocja sprzedaży	116
3.5.3.	Public relations	117
3.5.4.	Marketing bezpośredni	118
3.6.	Reklama	121
3.6.1.	Cele i zadania reklamy	121
3.6.2.	Środki i formy reklamy	122
3.6.3.	Kampania reklamowa	125
3.6.4.	Dobór środków reklamy	126
3.6.5.	Badanie wpływu reklamy	127
3.6.6.	Organizacja komórki reklamy w przedsiębiorstwie	129

4. Charakterystyka działalności produkcyjnej, handlowej, budowlanej i usługowej

4.1.	Charakterystyka działalności produkcyjnej	136
4.1.1.	Produkcja i jej rodzaje	136
4.1.2.	Proces produkcji i jego struktura	137
4.1.3.	Cykl produkcyjny w przedsiębiorstwach przemysłowych	141
4.1.4.	Typy produkcji	143
4.1.5.	Potokowy system produkcji	145
4.1.6.	Techniczne i organizacyjne przygotowanie produkcji	147
4.1.7.	Jakość produkcji	154
4.1.8.	Gospodarka narzędziowa	158
4.1.9.	Gospodarka transportowa	160
4.1.10.	Gospodarka energetyczna i wodna	161
4.2.	Charakterystyka działalności handlowej	167
4.2.1.	Handel i jego formy	167
4.2.2.	Punkty sprzedaży detalicznej	169
4.2.3.	Sprzedaż towarów	181
4.2.4.	Formy rynków zorganizowanych	186
4.2.5.	Obrót towarowy z zagranicą	194
4.3.	Działalność usługowa	227
4.3.1.	Cechy działalności usługowej	227
4.3.2.	Transport i spedycja	231
4.3.3.	Outsourcing	244
4.3.4.	E-biznes	249
4.4.	Działalność budowlana	254
4.4.1.	Cechy działalności budowlanej	254
4.4.2.	Specyfika i rodzaje produkcji budowlano-montażowej	256

5. Obrót środkami pieniężnymi

5.1.	Obrót pieniężny	272
5.2.	Papiery wartościowe	275
5.2.1.	Rodzaje papierów wartościowych	275
5.2.2.	Akcje	275
5.2.3.	Obligacje	277
5.2.4.	Weksle	278
5.2.5.	Czeki	282
5.3.	Rozliczenia międzynarodowe	287
5.3.1.	Kursy walut i transakcje walutowe	287

5.3.2. Barter	290
5.3.3. Rozliczenia clearingowe	292
5.3.4. Formy płatności w rozliczeniach międzynarodowych	294
5.4. Kredyty	299
5.4.1. Pojęcie i funkcje kredytu	299
5.4.2. Klasyfikacja kredytów	300
5.4.3. Ustalenie potrzeb kredytowych	301
5.4.4. Oprocentowanie kredytów elementem rachunku ekonomicznego	304
5.4.5. Współpraca jednostki organizacyjnej z bankiem	307
5.4.6. Rachunki bankowe	310
5.4.7. Kredytowanie działalności jednostki organizacyjnej	311
5.5. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej	319
5.5.1. Rodzaje funduszy	319
5.5.2. Finansowanie działalności gospodarczej z funduszy strukturalnych	320

6. Podatki

6.1. Podatek dochodowy	328
6.2. Podatek od towarów i usług	336
6.3. Podatek akcyzowy	351
6.4. Pozostałe podatki	354

7. Gospodarowanie zapasami

7.1. Zaopatrzenie i gospodarka materiałowa	358
7.1.1. Funkcje i rodzaje zapasów	358
7.1.2. Surowce i materiały oraz ich klasyfikacja	361
7.1.3. Zadania gospodarki materiałowej	364
7.1.4. Zadania i organizacja służb zaopatrzenia	366
7.1.5. Dobór i normowanie zużycia materiałów	368
7.1.6. Zapasy materiałowe	372
7.1.7. Umowa o dostawę materiałów i jej realizacja	376
7.1.8. Racjonalna gospodarka materiałami	380
7.1.9. Normowanie czynników produkcji	382
7.1.10. Rytmiczność produkcji	385
7.2. Zbyt w przedsiębiorstwie	388
7.2.1. Rola zbytu w przedsiębiorstwie	388
7.2.2. Umowa o dostawę	390
7.2.3. Zapasy wyrobów gotowych	392
7.2.4. Dokumenty związane ze zbytem	394
7.2.5. Organizacja zbytu w przedsiębiorstwie	397
7.3. Gospodarka zapasami w punkcie sprzedaży detalicznej	400
7.3.1. Rodzaje zapasów	400
7.3.2. Szybkość obiegu towarów	402
7.3.3. Rozliczanie punktów sprzedaży detalicznej	406
7.3.4. Asortyment towarowy	409
7.3.5. Zamawianie, przyjmowanie i przechowywanie towarów	412
7.4. Zarządzanie zapasami	418
7.4.1. Logistyka	418
7.4.2. Rodzaje i zadania magazynów	419
7.4.3. Zarządzanie magazynem	421
7.4.4. Metody wyceny zapasów	431

8. Rola programów komputerowych wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej

8.1. Rodzaje programów komputerowych	438
8.2. Programy komputerowe w gospodarce materiałowej	441
8.3. Zastosowanie programów komputerowych w zbycie	443
Wykaz pojęć i terminów	445
Wykaz podstawowych pojęć w językach polskim, angielskim i niemieckim	449
Literatura	455